Autor Guste Santini
Srijeda, 07 Prosinac 2011 12:15

Stanje u gospodarstvu je bremenito. Prijeti nam smanjenje kreditnog rejtinga koji je na doljnoj granici „normalnog“. Vlada nema 100 dana. Vlada, koja nije formirana, mora djelovati. Najava da će se oporezivati dividende najavljuje da će nova Vlada nastaviti upravljati gospodarstvom vatrogasnim metodama. Oporezivanje dividendi osim političkih poena, zbog tobože veće pravednosti, neće donijeti potrebne porezne prihode, s jedne strane, a, s druge strane, može dodatno destruirati tržište kapitala koje je ionako na izdisaju. Drugim riječima, nije mi jasno zašto se žele oporezovati dividende.

Priča koja je došla do mene ide još dalje. Kaže se da se neće oporezovati dividende do određenog iznosa već samo u slučaju kada dohodak od kapitala bude veći od utvrđenog iznosa. Usput, bez komentara, pitanje: kako je moguće različito tretirati dohodak od iste imovine? Prinos od kapitala je prinos od kapitala, a prinos od rada je prinos od rada, ta dva prinosa nisu uporediva – i točka.

Najprije, prije nekoliko godina; u vrijeme stvaranja dioničkog balona, pojavila se je ideja o oporezivanju kapitalnih dobitaka čemu sam se žestoko suprostavio. Nisu me slušali, ali je „kruta zbilja srušila bajku“ i umjesto rasta cijena dionica nasupio je njihov dramatičan pad. Prestalo se razgovarati o oporezivanju kapitalnih dobitaka.

Potom je uslijedilo ludilo zvano Prijedlog o oslobađanju od plaćanja poreza na dobit ukoliko odnosna tvrtka ostvarenu dobit investira. Tim smo se stavom vratili u vrijeme dogovorne ekonomije kada su udruženi poizvođači upravljali svojim OOUR-om tako da su brinuli o prihodima (zato je tzv. socijalizam bio nezamisliv bez inflacije) umjesto da su brinuli o troškovima (načelo tržišnog načina privređivanja). Naime, prijedlog po kojem valja stimulirati investicije u novu opremu može dodatno smanjiti učinkovitost gospodarstva. Priča je jednostavna. Svaka tvrtka ima svoj put optimalizacije. Jednom su to nove investicije, drugi puta je to financijska konsolidacija, treći put je to investicija u istraživanje i razvoj, itd. Umjesto besmislenog izuzimanja od porezne obveze poreza na dobit ukoliko investirate predlagao sam i predlažem povrat zaštitne kamate na kapital. Da ponovim po neznam koji put: ukoliko je nešto bilo dobro u reformi poreznog sustava iz devedesetih to je sigurno bio institut zaštitne kamate na kapital koji je ukinula Koalicijska vlada iz 2000. godine. Tada sam to nazvao tragičnim. Tome nemam što dodati.

Autor Guste Santini
Srijeda, 07 Prosinac 2011 12:15

Uvođenje oporezivanje dividendi obrazlaže se potrebom da se što manji dio profita „povuće iz zemlje“ kako bi odljev deviza bio što manji. Problem je dobro uočen, ali uvođenje zaštitne kamate na kapital će učinkovitije rješiti taj problem od oporezivanja dividendi.

Zašto?

Proces reprodukcije je nedjeljiv. Hrvatska ima malu štednju, pa, prema tome, i nedovoljne investicije. Uvoz inozemne štedne postaje sve zahtjevniji posao. Ubrzo će postati nemoguća misija. Morat ćemo se okrenuti povećanju nacionalne štednje što je bilo ignorirano u proteklih dvadeset godina. Ukoliko jedan oblik štednje izravno ili neizravno oporezujete tada morate isto učiniti i s ostalim oblicima štednje odnosno prihodima od imovine. Oporezivanje dividendi vraća priču o potrebi oporezivanja kapitalnih dobitaka jer je to u osnovi ista priča. Postavlja se, odmah, pitanje što je sa kamatom od obveznica ili kamatom temeljem depozita kod poslovnih banaka. Ukratko: svaki oblik imovine valja oporezivati. Pokušajte nabrojiti tisuću oblika imovine i znajte da ste tek na početku spiska.

U jednom svom davnom radu: „Odnos profitne i kamatne stope“ pokazao sam da je bitna neto kamatna i neto profitna stopa. Ostalo je priča. U Hrvatsku ne dolazi kapital jer je nedovoljni prinos na kapital. Uvođenje poreza na dohodak od kapitala dodatno smanjujemo atraktivnost investitora u hrvatsko gospodarstvo. Koliko mi je poznato svi su zabrinuti zbog niske stope investicija. Što više, krivo, rješenje krize traži se u dodatnom dinamiziranju javnih investicija.

Oporezivanje imovine je obzbiljan posao koji zahtjeva prilično znanja, ali i sposobnost predviđanja budućih događaja. Osim toga u tržišnom načinu privređivanja nije dopustivo da se jedan oblik imovine preferira u odnosu na neki drugi. Uvijek je priča o porezima opasna priča koja može imati daleko nepovoljnije učinke nego što se to obično misli. Porezni stručnjaci koriste pojam tzv. mrtvi teret oporezivanja. Pojednostavljeno rečeno mrtvi teret oporezivanja su jalovi troškovi koji nastaju u gospodarstvu zbog uvođenja nekog poreza, odnosno povećanja porezne stope već uvedenog poreznog obllika. Ne kaže se slučajno: „stari porezi – dobri porezi“.

Kukuriku!!!!